

Eläketurvakeskuksen
katsauksia 2004

Katsaus vuoden 2002 kustannustenjakoon

Johanna Juujärvi ja Minna Lehmuskero
2/2004

Tiivistelmä

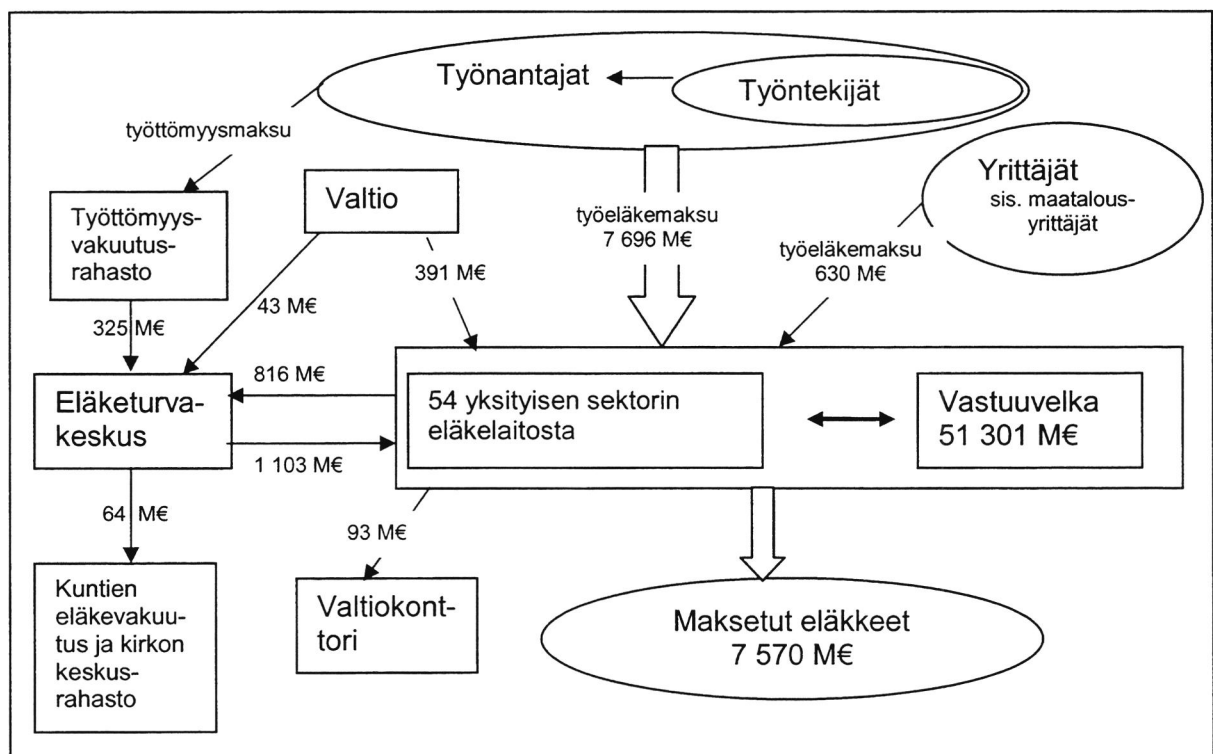
Yksityisen sektorin 54 eläkelaitosta maksoivat työeläkkeitä (TEL, LEL, TaEL, MEL, YEL, MYEL) yhteensä 7,57 miljardia euroa vuonna 2002. Maksetuista eläkkeistä 86,8 % karttui palkansaajia koskevien eläkelakien (TEL, LEL, TaEL ja MEL) mukaan, 6,9 % yrittäjäin eläkelain (YEL) mukaan ja 6,3 % maatalousyrittäjien eläkelain (MYEL) mukaan. Maksetuista eläkkeistä noin viidennes kustannettiin eläkevastuista ja noin neljä viidennestä samana vuonna perityillä maksuilla.

Maksutuloa kertyi 9,02 miljardia euroa kolmesta päälähteestä: eläkelaitosten vakuutus- ja vuosimaksutulosta 8,33 miljardia euroa, valtiolta 0,43 miljardia euroa ja työttömyysvakuutusrahaston kautta 0,26 miljardia euroa.

Vastuuvelan määrä kasvoi noin 2 miljardilla eurolla ja oli 51,30 miljardia euroa vuoden lopussa. Maksettuihin eläkkeisiin verrattuna vastuuvelka oli noin seitsemänkertainen.

Kuviossa 1 on kuvattu vuoden 2002 työeläkkeiden rahavirtoja ja taulukkoon 1 on koottu yksityisen sektorin maksutulot ja eläkemenot.

Kuvio 1. Työeläkkeiden rahavirrat

Taulukko 1. Työeläkejärjestelmän maksutulot ja eläkemenot yksityisellä sektorilla vuonna 2002

Maksutulo	Palkansaajien eläkelait		Yrittäjien eläkelaki		Maatalousyrittäjien eläkelaki		Yhteensä	
	Mrd €	%	Mrd €	%	Mrd €	%	Mrd €	%
Työeläkemaksu	7,70	96,4	0,50	92,6	0,13	26,5	8,33	92,4
TVR- maksu	0,26	3,3	-	-	-	-	0,26	2,9
Valtio	0,03	0,4	0,04	7,4	0,36	73,5	0,43	4,8
Yhteensä	7,99	100	0,54	100	0,49	100	9,02	100
Eläkemeno	6,57	86,8	0,52	6,9	0,47	6,3	7,57	100

Eläkelaitosten kesken jaettavien eläkekustannusten kannalta eläkemeno jakaantuu kolmeen pääryhmään.

- *Palkansaajien eläkelakien mukaan yhteisesti kustannettavat osat.*
- *Yrittäjien eläkelain mukaan yhteisesti kustannettavat osat.*
- *Eläkelaitosten omalla vastuulla olevat eläkeosat.* Näitä osia ovat palkansaajien eläkelakien mukaiset eläkelaitoksen rahastoimat osat; Maatalousyrittäjien eläkelaitoksen kustannettavat MYEL:n mukaan karttuneet eläkeosat ja YEL:n lisäturvaa vakuuttaneen YEL-laitoksen kustannettavat osat.

Eläketurvakeskus suoritti vastuunjaon, käsittäen mm. tietojen tarkistuksen ja rahaliikenteen hoidon. Tästä toiminnasta aiheutuva rahaliikenne oli noin 0,81 miljardia euroa. Lisäksi Eläketurvakeskus jakoi Työttömyysvakuutusrahaston vakuutusmaksun työeläkelisän kustantamiseksi, selvitti Eläke-Kansan konkurssista aiheutuneen yhteisvastuun jakautumisen, määräsi laitosten osuudet Eläketurvakeskuksen kustannuksista ja jakoi luottovakuutuksesta kertyneen palautuksen. Näistä aiheutuva rahaliikenne oli yhteensä noin 0,41 miljardia euroa.

Tämän katsauksen tiedot ovat pääosin eläkelaitosten vastuunjako varten toimitettavia tietoja. Aiempina vuosina katsauksen liitteenä on ollut myös eläkelaitosten toimintaa kuvaava tilasto, jonka tiedot ovat olleet eläkelaitosten tilinpäätöstietoja. Tämä tilasto ei ole enää katsauksen liitteenä, mutta se saatavilla Eläketurvakeskuksen kotisivuilta (www.etk.fi osiosta Tilastot / Työeläkevakuutus / Eläkelaitosten toiminta).

Sisällys

Sisällys

1. Yleistä.....	5
2. Vastuunjaon perusteet ja ohjeet.....	8
2.1 Viimeisen laitoksen periaate	8
2.2 Yhteisesti kustannettavien eläkkeiden vastuunjako	8
3. Eläkekustannusten jako.....	9
3.1 TEL-LEL-TaEL-MEL-MYEL-eläkkeiden ja kuntoutusrahojen vastuunjako	10
3.1.1 Hyvitettävät eläkeosat	11
3.1.2 Eläkelaitosten maksu yhteisesti kustannettavista TEL-LEL-TaEL-MEL-eläkkeistä.....	11
3.1.3 Eläkelaitosten maksu omalla vastuulla olevista eläkeosista, jotka toinen eläkelaitos on maksanut.....	12
3.1.4 Vastuunjaon suorittaminen.....	12
3.1.5 Vastuunjaon tarkastelua.....	13
3.1.6 Vastuunjaon ennakot.....	13
3.2 YEL-eläkkeiden vastuunjako	13
3.2.1 Hyvitettävät eläkkeet	14
3.2.2 YEL-maksutulo	14
3.2.3 Yhteisesti kustannettavien YEL-eläkkeiden rahoitus.....	14
3.2.4 Vastuunjaon selvittely.....	14
3.2.5 Vastuunjaon ennakot.....	15
3.2.6 Vastuunjaon tarkastelua.....	15
4. Muuta kustannusjakoa, selvitystä ja tarkastusta.....	16
4.1 Työttömyysvakuutusrahaston vakuutusmaksu	16
4.2 Eläke-Kansan konkurssista aiheutunut vastuunjakoselvittely	17
4.3 Luottovakuutusmaksun palautus	19
4.4 Siirtymämaksu	19
4.5 EY-siirtomäärät.....	20

Liitteet

Liite 1 Taulukko 4: TEL:n, LEL:n, TaEL:n ja MEL:n rahoituksen ja vastuunjaon perusteena olevat suureet vuodelta 2002

Taulukko 5: TEL:n, LEL:n, TaEL:n ja MEL:n mukaan karttuneiden eläkkeiden yhteisesti kustannettavat osat ja niiden rahoitus vuodelta 2002

Taulukko 6: Viimeisen eläkelaitoksen periaatteesta johtuvat selvitykset TEL:n, LEL:n, TaEL:n, MEL:n ja MYEL:n mukaan karttuneiden eläkeosien kustannusten jaosta

- Taulukko 7: Vuoden 2002 TEL-LEL-TaEL-MEL-MYEL-vastuunjaon lopullinen selvittely
- Liite 2 Taulukko 8: YEL-eläkkeiden vastuunjako vuodelta 2002
- Liite 3 Vastuunjakojärjestelmän määrällinen kehitys:
Taulukko 9: TEL-, LEL- , TAEL- ja MEL-vastuunjako
Taulukko 10: YEL- vastuunjako
- Liite 4 Vastuunjaon kertoimet ja niiden kuvaus
- Liite 5 Maksutasoennuste 17.11.2003
- Liite 6 "Kustannusten jaon perusteet ja perustelut" -kansion sisällysluettelo 2002

1. YLEISTÄ

Kukin eläkelaitos vastaa palkansaajien eläkelakien mukaan (TEL, LEL, TaEL ja MEL) karttuneen eläkkeen siitä osasta, joka on rahastoitu ko. eläkelaitoksessa. Muun osan eli ns. tasausosan kustantavat kaikki TEL-LEL-TaEL-MEL-eläkelaitokset yhdessä. Tasausosan kautta katettavat kustannukset jaetaan eläkelaitosten kesken, hieman yleistäen, eläkelaitoksissa vakuutettujen palkkasummien suhteessa. Koska myös työttömyysajalta karttuu eläkettä, Työttömyysvakuutusrahasto osallistuu yhteisesti kustannettavien eläkeosien sekä LEL Työeläkekassan (nykyisin Eteran) ja Merimieseläkekassan vastuulla olevien eläkkeiden kustantamiseen.

Yrittäjien eläkelain (YEL) mukaan karttuneen eläkeosan kustantavat 10 YEL-eläkelaitosta yhdessä. Jos maksu ei riitä eläkeosien kustantamiseen, valtio kustantaa loput. Vastaavasti maatalousyrittäjien eläkelain (MYEL) mukaan karttuneet eläkeosat kustantaa Maatalousyrittäjien eläkelaitos (MELA) samana vuonna perityillä maksuilla ja jäljelle jäävän osan kustantaa valtio.

Eläkkeiden maksussa noudatetaan yksityisellä sektorilla ns. viimeisen laitoksen periaatetta. Vaikka eläkkeensaaja on työuransa aikana voinut olla vakuutettuna useassa eri eläkelaitoksessa, koko yksityisen sektorin työeläkelakien mukaan karttuneen eläkkeen maksaa se eläkelaitos, jossa eläkkeensaaja oli viimeksi vakuutettuna. Viimeinen laitos maksaa siis myös eläkeosia, jotka ovat toisten eläkelaitosten vastuulla.

Eläketurvakeskus hoitaa eläkekustannusten jaon yksityisen sektorin eläkelaitosten kesken. Eläketurvakeskus arvioi eläkelaitoksille vastuunjaon ennakot tulevalle kalenterivuodelle. Kustannusten lopullinen selvittely tehdään kalenterivuotta seuraavan vuoden lokakuun loppuun mennessä.

Vastuunjako ennakkomaksujärjestelmineen voisi kuvata eräänlaiseksi vuosittain tehtäväksi tilien tasaukseksi. Jos eläkelaitos on maksanut enemmän kuin oman osuutensa yksityisellä sektorilla maksetuista eläkkeistä, Eläketurvakeskus maksaa erotuksen eläkelaitokselle. Jos eläkelaitos on maksanut vähemmän kuin osuutensa, eläkelaitos suorittaa Eläketurvakeskukselle erotuksen. Rahaliikenteen hoitamiseksi ei tarvita varsinaista rahastoa, sillä suorittavat eläkelaitokset maksavat Eläketurvakeskukselle 2 päivää aikaisemmin kuin Eläketurvakeskus hyvittää saavia eläkelaitoksia.

Vuonna 2002 yhteensä 54 eläkelaitosta peri yksityisen sektorin työeläkemaksua ja maksoi työeläkkeitä.

TEL:n, LEL:n, TaEL:n ja MEL:n mukaan karttunut eläkemeno vuonna 2002 oli 6 574 miljoonaa euroa 1.7.2002 tasossa. Eläkemenosta 21,3 % oli rahastoitua ja kustannettiin suoraan eläkelaitoksen vastuun katteena olevista rahastoista. TEL-LEL-TaEL-MEL-laitosten yhteisesti kustannettavaa menoa oli 78,4 %. Siitä kustannettiin saman vuoden työeläkemaksulla 95 % ja Työttömyysvakuutusrahaston maksulla 5 %. Loput 0,3 % eläkemenosta oli Merimieseläkekassan (MEK) kustannettavaa MEL-ylitettä. Valtio osallistuu MEK:n kustannuksiin maksamalla kolmasosan MEL:n mukaan karttuneesta eläkemenosta. Vuonna 2002 osuus oli 31 miljoonaa euroa.

Taulukko 2. TEL:n, LEL:n, TaEL:n ja MEL:n mukaan karttunut eläkemeno (liitteen 1 tiedot)

Eläkelaji	Yhteisesti kustannettava menoa		Rahastoitua menoa		Eläkemenoa	
	M€	%	M€	%	M€	%
Vanhuuseläkkeet	3 269	91	343	9	3 612	100
Työkyvyttömyyseläkkeet ja kuntoutusrahat	566	40	837	60	1 403	100
Työttömyyseläkkeet	402	69	176	31	578	100
Perhe-eläkkeet	665	100	-	-	665	100
Osa-aikaeläkkeet	109	100	-	-	109	100
TEL-lisäturva	138	75	46	25	184	100
MEL-ylite (lisäturva)	-	-	-	-	21	100
Yhteensä	5 151	78	1 401	21	6 574	100

Vuonna 2002 YEL:n mukaan karttunut eläkemeno oli 520 miljoonaa euroa, josta YEL-eläkelaitokset kustansivat 91,7 % ja valtio loput.

MYEL:n mukaan karttunut eläkemeno oli 474 miljoonaa euroa, josta MELA kustansi 24 % ja valtio loput.

Eläkelaitoksille hyvitetiin TEL:n, LEL:n, TaEL:n, MEL:n ja MYEL:n mukaisia eläkeosia 5 222 miljoonaa euroa 1.7.2002 tasossa. Hyvitettävistä eläkkeistä yhteisesti kustannettavia eläkeosia oli 5 155 miljoonaa euroa ja jonkun toisen eläkelaitoksen vastuulla olevia eläkeosia 67 miljoonaa euroa.

Koska vastuunjaossa tilien taseus tapahtuu nettoperiaatteella, rahaliikenne jäi viidennekseen hyvitetävien eläkemenojen 5 222 miljoonan euron yhteismäärästä. Eläketurvakeskuksen kautta kulki vuoden 2002 eläkekustannusten jakoa varten 919^{*)} miljoonaa euroa. Vastaavasti hyvitetiin YEL:n mukaisia eläkeosia 520 mil-

joonaa euroa. Nettoperiaatteen ansiosta rahaliikenne pieneni 103 miljoonaan euroon sisältäen valtion maksaman 43 miljoonan euron osuuden.

Eläkelaitosten keskinäisten eläkekustannusten jaon lisäksi Eläketurvakeskus

- peri työttömyysajalta ja eräiltä koulutusajoilta karttuvan eläketurvan kulujen peittämiseksi Työttömyysvakuutusrahastolta työeläkevakuutusmaksuna 325^{**)} miljoonaa euroa. Maksu hyvitetiin Kuntien eläkevakuutuksen, Kirjon keskusrahaston ja yksityisen sektorin eläkelaitosten kesken niiden piiriin kuuluvien vakuutettujen ansioon suhteutettujen työttömyyspäivärahopäivien ja eräiden koulutuspäivien suhteessa
- määräsi kunkin eläkelaitoksen osuuden Eläke-Kansan tappioiden peittämiseksi peritystä 25^{**)} miljoonasta eurosta. Maksu hyvitetiin Eläke-Kansan kannan vastaanottaneelle 5 eläkeyhtiölle
- määräsi kunkin laitoksen osuuden Eläketurvakeskuksen 31^{**)} miljoonan euron kustannuksista
- määräsi kunkin laitoksen osuuden luottovakuutuksesta kertyneen 19^{**)} miljoonan euron palautuksesta
- tarkisti valtioyhtiöiden maksamasta TEL-maksusta valtiolle siirrettävän 93^{**)} miljoonan euron osuuden.

^{*)} Liitteen 1 taulukon 7 vastuunjaon ennakoiden ja lopullisen selvittelyn summa tasossa 1.7.2002

^{**)} Luvut 1.7.2002 tasossa

2. VASTUUNJAON PERUSTEET JA OHJEET

2.1 Viimeisen laitoksen periaate

Yksityisellä sektorilla eläkkeet maksetaan viimeisen laitoksen periaatteen mukaan. Eläkkeen myöntää se eläkelaitos, jossa eläkkeensaaja oli viimeksi vakuutettuna. Kyseinen eläkelaitos ratkaisee eläkkeen sekä omalta että aikaisemmin ansaittujen vapaakirjojen osalta ja maksaa koko eläkkeen eläkkeensaajalle. Maksava eläkelaitos perii maksettavaan eläkkeeseen mahdollisesti sisältyvät, toisten eläkelaitosten vastuulla olevat eläke-erät keskitetysti vastuunjakojärjestelmän välityksellä.

TEL 10b §:n, LEL 2a §:n, TaEL 11 §:n, MYEL 16a §:n, YEL 2a §:n ja MEL 2 §:n mukaan asetuksella säädetään ratkaisevasta eläkelaitoksesta.

Ratkaisevan eläkelaitoksen määräytymisestä säädetään TEA 12 §:ssä. LEA 13 §, TaEA 3 §, MYEA 11 §, YEA 11 § sekä MEA 6 § sisältävät tältä osin viittauksen TEA 12 §:ään.

Eläketurvakeskus selvittää kalenterivuosittain, miten eläkelaitosten keskinäinen vastuu edellisen vuoden aikana maksetuista eläkkeistä jakautuu. Selvityksen perusteella Eläketurvakeskus suorittaa eläkelaitokselle hyvityksen niistä eläkekustannuksista, joista muu eläkelaitos tai eläkelaitokset yhteisesti ovat vastuussa ja perii tätä varten eläkelaitoksilta maksun. Tästä selvittelystä säädetään TEA 16 §:ssä. LEA 19 §, TaEA 4 §, MYEA 18 §, YEA 16 § ja MEA 8 § sisältävät viittauksen TEA 16 §:ään.

2.2 Yhteisesti kustannettavien eläkkeiden vastuunjaako

Eläkelaitosten keskinäinen vastuu eläkkeistä, kuntoutusrahoista ja muista kuntoutusetuuksista aiheutuvista kuluista on säädetty TEL12 §:ssä, LEL 9 §:ssä, TaEL 11 §:ssä, YEL 10 §:ssä ja MEL 3 a §:ssä. Näiden säännösten mukaan

- TEL:n, LEL:n, TaEL:n ja MEL:n mukaiset eläkkeet ja kuntoutusrahat jaetaan kahteen osaan, joista toisesta eläkelaitos vastaa välittömästi itse (**rahastoitu osa**) ja toisesta TEL-, LEL-, TaEL- ja MEL-eläkelaitokset vastaavat yhteisesti (**yhteisesti kustannettava osa**).

- YEL:n mukaisista eläkkeistä ja kuntoutusrahoista vastaavat YEL-eläkelaitokset yhteisesti ja
- MYEL:n mukaisista eläkkeistä ja kuntoutusrahoista vastaa Maatalousyrittäjien eläkelaitos.

Yhteisesti kustannettavien eläkkeiden vastuunjaon suorittaa Eläketurvakeskus, joka pyytää tarpeelliset tiedot eläkelaitoksilta.

MEL-ylitteen kustantaa Merimieseläkekassa yksin. Valtio rahoittaa kolmanneksen Merimieseläkekassan eläkemenosta. Lisäksi valtio osallistuu YEL:n ja MYEL:n yhteisesti kustannettavien eläkkeiden kustannuksiin siltä osin kuin vakuutusmaksut eivät tähän riitä. Yrittäjien eläkeasetuksen 17 a §:n mukaan valtio suorittaa kustannusosuutensa yhteisesti kustannettavista YEL-eläkkeistä seuraavan vuoden heinäkuun ensimmäiseen päivään mennessä. Tämän vuoksi vastuunjaon selvittely YEL-eläkkeiden osalta suoritetaan aikaisempaan ajankohtana kuin muiden eläkkeiden osalta.

Eläkelaitosten osallistuminen yhteisesti kustannettavista eläkkeistä aiheutuviin menoihin on vuodelta 2002 määräytynyt TEL 12 §:n nojalla sosiaali- ja terveysministeriön 28.1.1997 antaman päätöksen (1997/83) perusteella. Vastuunjaon periaatteista säädetään sosiaali- ja terveysministeriön 29.5.1998, 15.2.2000, 21.6.2000, 1.3.2001, 5.12.2001, 20.12.2001 ja 18.9.2002 vahvistamissa vastuunjakoperusteissa (ETK:n yleiskirjeet B2/98, B2/2000, B4/2000, B2/2001, B7/2001, B12/2001 ja B3/2002).

Liitteessä 6 on ETK:n vuosittain kokoaman ”Kustannusten jaon perusteet ja perustelut” -kansion sisällysluettelo vuodelta 2002, josta käy ilmi kaikki perusteet, soveltamisohjeet ja kertoimet, joita on käytetty vuoden 2002 vastuunjaossa.

3. ELÄKEKUSTANNUSTEN JAKO

Eläkelaitosten kesken jaettavien eläkekustannusten kannalta eläkemeno jakaantuu kolmeen pääryhmään.

- *Palkansaaajien eläkelakien mukaan yhteisesti kustannettavat osat.* Yhteisesti kustannetaan rahastoimaton osa eläkemenoista MEL-ylitettä lukuun ottamatta. Vuonna 2002 osa oli 5 151^{*}) miljoonaa euroa.
- *Eläkelaitosten omalla vastuulla olevat eläkeosat.* Näitä osia ovat palkansaaajien eläkelakien mukaiset rahastoidut osat, joista eläkkeitä rahastoineet eläkelaitokset vastaavat. Lisäksi Merimieseläkekassan vastuulla on MEL-ylite, johon lasketaan TEL:n perusturvan ylittävät MEL:n mukaan karttuneet elä-

keosat. Maatalousyrittäjien eläkelaitoksen vastuulla on MYEL:n mukaan karttuneet eläkeosat ja YEL:n lisäturvaa vakuuttaneet YEL-laitokset vastaavat omista osistaan. Eläkelaitosten omalla vastuulla olevia eläkeosia maksettiin 1 898 miljoonaa euroa, josta 1 401 miljoonaa euroa oli palkansaajien eläkelakien mukaan rahastoituja eläkeosia, 21 miljoonaa euroa MEL-ylitettä, 2 miljoonaa euroa YEL-lisäturvaa ja 474 miljoonaa euroa MYEL:n mukaan karttuneita eläkeosia.

- *Yrittäjien eläkelain mukaan yhteisesti kustannettavat osat.* Nämä eläkeosat ovat kaikkien YEL-laitosten yhteisellä vastuulla ja niitä maksettiin 520 miljoonaa euroa vuonna 2002.

Palkansaajien eläkelakien mukaan yhteisesti kustannettavat osat ja tiettyjen eläkelaitosten vastuulla olevat eläkeosat, jotka toinen eläkelaitos on maksanut selvitetään nk. TEL-LEL-TaEL-MEL-MYEL-vastuunjaossa. Erikseen selvitetään YEL-eläkkeiden vastuunjako ja valtion osuus. Eläketurvakeskuksen hoitamaan eläkkeiden vastuunjakoon eivät kuulu Maatalousyrittäjien eläkelaitoksen itse maksamat MYEL:n mukaan karttuneet eläkeosat. Maatalousyrittäjien eläkelaitos hoitaa itse myös MYEL-eläkkeiden valtionosuuden selvittelyn.

*) Ei sisällä edeltäviin vuosiin kohdistuvia korjauksia

3.1 TEL-LEL-TaEL-MEL-MYEL-eläkkeiden ja kuntoutusrahoiden vastuunjako

Vuoden 2002 aikana toiminnassa oli 54 vastuunjakoon osallistuvaa eläkelaitosta. Toimintaan osallistui 6 työeläkevakuutusyhtiötä, 36 eläkesäätiötä, 8 eläkekassaa, LEL Työeläkekassa (Etera), Merimieseläkekassa, Esiintyvien taiteilijoiden ja eräiden erityisryhmien eläkekassa (Etera) sekä Maatalousyrittäjien eläkelaitos.

Vuoden 2002 vastuunjaosta eläkelaitoksille annettiin päätökset 31.10.2003. Eläkelaitoksille määrätyt suoritukset oli maksettava Eläketurvakeskukselle 28.11.2003 mennessä ja Eläketurvakeskuksen puolestaan oli maksettava eläkelaitosten saavat 2.12.2003 mennessä.

Seuraavassa esitetään vastuunjaon periaatteet ja vastuunjakoon liittyvät suuret kaikkien laitosten osalta yhteensä. Liitteen 1 taulukoissa 4-7 suuret on kuvattu tarkemmin eläkelaitostyyppittäin.

3.1.1 Hyvitettävät eläkeosat

TEL-LEL-TaEL-MEL-eläkelaitosten yhteisellä vastuulla olevia eläkkeitä oli 5 155 M€. Eläkelaitostyyppin mukainen jakauma näkyy liitteen 1 taulukossa 5. TEL-LEL-TaEL-MEL-laitosten lisäksi myös MELA maksoi yhteisellä vastuulla olevia eläkeosia viimeisen laitoksen periaatteen mukaisesti. Lisäksi eläkelaitokset maksoivat 63 M€ TEL:n, LEL:n, TaEL:n, MEL:n tai MYEL:n mukaan karttuneita eläkeosia, jotka olivat jonkun toisen eläkelaitoksen kustannettavia. Eläkelaitosten maksamat edellä mainitut eläkeosat otetaan huomioon TEL-LEL-TaEL-MEL-MYEL-eläkkeiden vastuunjaossa hyvitettävinä eläkeosina (E^a , E^b , E^d , E^m).

3.1.2 Eläkelaitosten maksu yhteisesti kustannettavista TEL-LEL-TaEL-MEL-eläkkeistä

Eläkelaitoksen osuus yhteisesti kustannettavista TEL-LEL-TaEL-MEL-vanhuuseläkkeistä määräytyy vakuutusmaksujen tasausosien ja tasausosista edellisen vuoden loppuun mennessä kertyneen tasausvastuun perusteella. Vuonna 2002 tasausosien (B^{a*}) yhteismäärä oli 5 339 miljoonaa euroa ja tasausvastuut 31.12.2001 tasossa olivat yhteensä 1 865 miljoonaa euroa. Eläkelaitostyyppin mukainen jakautuma näkyy liitteen 1 taulukosta 4.

Eläkelaitoksen vanhuuseläkemaksua varten määritellään kerroin q^a . Se määräytyy periaatteessa siten, että yhteisesti kustannettavista TEL-LEL-TaEL-MEL-vanhuuseläkemenoina vähennetään Työttömyysvakuutusrahaston maksu^{**}) tasaukseen ja tulos jaetaan eläkelaitosten tasausmaksutulojen^{*)} ja tasausvastuiden yhteismäärällä. Näin kertoimeksi eli maksuprosentiksi saatiin 41,78 % ja tämän prosentin mukainen maksu peritään kunkin TEL-LEL-TaEL-MEL-eläkelaitoksen tasausmaksutulon ja tasausvastuun yhteismäärästä.

Eläkelaitoksen osuutta yhteisesti kustannettavista työkyvyttömyys-, työttömyys-, perhe-, osa-aika- ja TEL-lisäeläkkeistä varten määritellään kerroin q^b . Osuus määräytyy vastuunjaon perusteena olevien vakuutusmaksu- tai vuosimaksutulojen (B^{b*}) perusteella. Näiden yhteismäärä oli 7 518 miljoonaa euroa. Maksu yhteisesti kustannettavista työkyvyttömyys-, työttömyys-, perhe- ja osa-aikaeläkkeistä sekä TEL-lisäeläkkeistä oli 24,75 % eläkelaitoksen maksutulosta lisätynä TEL:n rekisteröityä lisäeläketurvaa harjoittaneiden laitosten lisäeläketurvan tasausmaksutulolla ja korkotuotolla, joka oli 21 miljoonaa euroa (B^{bl}).

*) ilman siirtymämaksua

***) kuvattu kohdassa 4.1

3.1.3 Eläkelaitosten maksu omalla vastuulla olevista eläkeosista, jotka toinen eläkelaitos on maksanut

Eläkelaitosten omalla vastuulla olevat osat ovat

- palkansaajien eläkelakien mukaiset rahastoidut osat, joista eläkettä rahastoineet eläkelaitokset ovat vastuussa
- MYEL:n mukaan karttuneet eläkeosat, joista MELA on vastuussa
- MEL-ylite, johon lasketaan TEL:n perusturvan ylittävä MEL:n mukaan karttunut eläkeosa ja josta Merimieseläkekassa vastaa
- TEL:n ja YEL:n rekisteröidyn lisäturvan mukaiset rahastoidut osat, joista eläkettä rahastoineet eläkelaitokset ovat vastuussa.

Määrä, jonka eläkelaitos on maksanut toisen eläkelaitoksen vastuulla olevista eläkeosista, peritään eläkelaitokselta, jonka vastuulla eläkkeen kustantaminen on.

Vanhuuseläkkeiden rahastoitujen osien selvittely tapahtuu eläkelaitosten yhteisesti kustannettavien eläkeosien selvittelyn yhteydessä. Eläkelaitokselle hyvitetävä vanhuuseläkeosa määräytyy siten, että maksetuista vanhuuseläkkeistä vähennetään eläkelaitoksen vastuulla olevat rahastoidut vanhuuseläkeosat riippumatta siitä, mikä eläkelaitos rahastoidut osat on maksanut.

Muiden kuin vanhuuseläkkeiden rahastoitujen eläkeosien suhteen menetellään seuraavasti. Kukin eläkelaitos ilmoittaa Eläketurvakeskukselle maksamansa toisen eläkelaitoksen vastuulla olevat eläkkeet. Tämän perusteella Eläketurvakeskus määrää kunkin eläkelaitoksen maksun omalla vastuulla olevista eläkeosista, jotka toinen eläkelaitos on maksanut.

Vuonna 2002 eläkelaitokset maksoivat 63 miljoonaa euroa toistensa vastuulla olevia eläkeosia. Selvittely on tarkemmin kuvattu liitteen 1 taulukossa 6. (Vanhuuseläkkeiden rahastoidut osat eivät ole mukana taulukon erittelyssä.)

3.1.4 Vastuunjaon suorittaminen

Jos eläkelaitokselle hyvitetävä määrä, eli eläkelaitoksen maksamien eläkkeiden yhteisesti kustannettavien osien ja muiden laitosten vastuulla olevien osien yhteismäärä, oli eläkelaitokselle määrättävää maksua suurempi, muodostui eläkelaitokselle erotuksen suuruinen saatava vastuunjaosta. Päinvastaisessa tapauksessa eläkelaitoksen puolestaan oli suoritettava erotus vastuunjakoon. Edellä mainituille maksuille ja hyvityksille laskettiin vuonna 2002 vuotuisen korkokannan mukaan korkoa 5,25 % 1.1.2002 – 31.12.2002 (4,25 % 1.1.2003 – 30.6.2003 ja 4,00 % 1.7.2003 – 31.12.2003).

3.1.5 Vastuunjaon tarkastelua

Vastuunjako varten saadut tiedot tarkistettiin Eläketurvakeskuksessa kohtuullisuuskontrolliin lisäksi vertaamalla eläkelaitosten ilmoittamia tietoja mm. tilasto-, tilinpäätös- ja vuosikertomustietoihin. Havaitut epäselvyydet ja puutteellisuudet selvitettiin yleensä puhelimitse tai sähköpostitse.

Eläkelaitoksen hyvityksen ja maksun erotus, kun ei oteta huomioon vastuunjaon ennakkoa eikä Työttömyysvakuutusrahaston vakuutusmaksun ennakkoa, oli positiivinen 27 eläkelaitoksen osalta, ts. nämä laitokset saivat vastuunjaosta. 27 eläkelaitosta suoritti maksun ja hyvityksen erotuksen Eläketurvakeskukselle.

Eläkelaitosten vakuutettujen ikäjakaumat poikkeavat toisistaan. Tätä erilaisuutta kuvaa myös mm. maksettujen vanhuuseläkkeiden määrä. Koska suurin osa vanhuuseläkkeistä on yhteisesti kustannettavia, on vanhuuseläkkeiden määrällä oleellinen vaikutus eläkelaitoksen hyvitykseen.

3.1.6 Vastuunjaon ennakot

Vuodelle 2002 määrättiin vastuunjaon ennakot niille eläkelaitoksille, jotka olivat toiminnassa 1.1.2002 ja joille vastuunjakoperusteiden mukaisesti vuodelle 2002 arvioitu saatava tai suoritus oli vähintään 85 000 €.

Päätökset ennakon perimisestä ja hyvittämisestä annettiin 30.11.2001. Niiden perusteella 31 eläkelaitosta maksoi Eläketurvakeskukselle kuukausittain keskimäärin 47 M€. Eläketurvakeskus puolestaan maksoi saman summan kuukausittain enakkona 23 eläkelaitokselle. Ennakot otettiin huomioon lopullisessa vastuunjaon selvittelyssä laskuperustekorolla korkoutettuina. Vastuunjaon ennakkoselvittely alensi lopullisen selvittelyn yhteydessä Eläketurvakeskuksen kautta kulkeneen rahamäärän 978 miljoonasta eurosta 106 miljoonaan euroon.

3.2 YEL-eläkkeiden vastuunjako

Vuoden 2002 vastuunjaosta eläkelaitoksille annettiin päätökset 19.6.2003. Eläkelaitoksille määrätyt suoritukset oli maksettava Eläketurvakeskukselle 1.7.2003 mennessä ja Eläketurvakeskuksen oli maksettava eläkelaitosten saatavat 3.7.2003 mennessä. YEL-toimintaa harjoitti 6 työeläkevakuutusyhtiötä ja 4 eläkekassaa.

Seuraavassa on esitetty YEL-eläkkeiden vastuunjaon periaatteet ja vastuunjakoon liittyvät suuret kaikkien eläkelaitosten osalta. Liitteen 2 taulukossa 8 on tarkemmin kuvattu suuret eläkelaitostyypeittäin.

3.2.1 Hyvitettävät eläkkeet

Vuonna 2002 TEL-, LEL-, TaEL-, MEL-, YEL- ja MYEL-eläkelaitokset maksoivat yhteisesti kustannettavia YEL:n mukaan karttuneita eläkkeitä 520 M€ 1.7.2002 tasossa.

3.2.2 YEL-maksutulo

YEL-eläkkeiden kustannuksiin osallistuvat 10 YEL-laitosta ja valtio. YEL-vakuutusmaksuprosentti määrätään siten, että se vastaa keskimääräistä TEL-maksuprosenttia. Tällöin jätetään huomioonottamatta Eläke-Kansan tappioiden peittämiseksi peritty osa ja luottovakuutustoiminnasta aiheutuvien kulujen korvaamiseksi suoritettu maksu. Yrittäjien maksu oli 21,1 % vuonna 2002 vahvistetusta työtulosta, lukuun ottamatta aloittavia yrittäjiä, jotka saivat maksunalennusta. YEL:n mukainen maksutulo oli 503 M€ vuonna 2002.

3.2.3 Yhteisesti kustannettavien YEL-eläkkeiden rahoitus

YEL-perusturvan vastuunjaon perusteena olevan vastuun määrä 31.12.2001 oli 92 M€. YEL-vastuuksi saadaan 568 M€ 1.7.2002 tasossa, kun vastuuseen lisätään puolen vuoden laskuperustekorko ja YEL-maksutulo 503 M€ 1.7.2002 tasossa, josta ensin on vähennetty 29 M€ teoreettinen hoitokulu. YEL-vastuu on ulosotossa olevia avoimia maksuja lukuunottamatta käytettävissä YEL-menojen kustantamiseen. Ulosotossa olevia avoimia maksuja oli 92 M€ vuonna 2002, jolloin YEL-eläkkeiden kustantamiseen oli käytettävissä 477 M€. Yrittäjien eläkelain 10 §:n mukaan valtio osallistuu YEL:n mukaista toimintaa harjoittavien eläkelaitosten yhteisesti kustannettavien YEL-eläkkeiden kustannuksiin, mikäli edellä määritellyn YEL-vastuun varat eivät siihen riitä. Valtion kustannettavaksi jäi vuonna 2002 siten 43 M€. Lopullinen vastuunjako suoritettiin 1.7.2003 ja liitteen 2 taulukossa 8 luvut on ilmoitettu tässä tasossa.

3.2.4 Vastuunjaon selvittely

Jos eläkelaitokselle hyvitettävä määrä oli eläkelaitoksen maksua suurempi, eläkelaitokselle tuli erotuksen suuruinen saatava vastuunjaosta. Jos taas eläkelaitoksen maksu on eläkelaitokselle hyvitettävää määrää suurempi, eläkelaitos maksaa erotuksen vastuunjakoon. Sosiaali- ja terveysministeriön vahvistamien vastuunjako-perusteiden mukaan laskettiin edellä mainituille maksuille ja hyvityksille laskuperusteiden mukaista korkoa.

3.2.5 Vastuunjaon ennakot

Vuotta 2002 koskevassa ennakkoselvittelyssä ennakot oli määrätty sellaisille eläkelaitoksille, jotka olivat toiminnassa 1.1.2002 ja joille ennakon määrän (saatava tai suoritus) vuodelle 2002 arvioitiin marraskuussa 2001 olevan vähintään 20 000 €.

Päätökset ennakoista ajalle 1.1. – 30.6.2002 annettiin 30.11.2001. Niiden perusteella 4 eläkelaitosta suoritti Eläketurvakeskukselle ennakkoa kuukausittain yhteensä 3,4 M€ ja Eläketurvakeskus suoritti ennakkoa kuukausittain 27 eläkelaitokselle yhteensä 8,0 M€.

Päätökset ennakoista ajalle 1.7. - 30.11.2002 annettiin 20.6.2002. Niiden perusteella 4 eläkelaitosta suoritti Eläketurvakeskukselle ennakkoa kuukausittain 4,1 M€ ja Eläketurvakeskus suoritti 27 eläkelaitokselle kuukausittain 7,3 M€.

Päätökset joulukuun ennakoista annettiin 20.11.2002. Niiden perusteella 3 eläkelaitosta suoritti Eläketurvakeskukselle ennakkoa yhteensä 6,1 M€ ja Eläketurvakeskus suoritti 28 eläkelaitokselle ennakkoa 15,6 M€.

Valtio suoritti ennakkona YEL-eläkkeiden kustannuksista Eläketurvakeskukselle tammi - kesäkuulta 27,5 M€, heinä – marraskuulta 16,2 M€ ja joulukuussa 9,5 M€. Ennakoiden yhteismäärä per 1.7.2003 oli 55,8 M€.

3.2.6 Vastuunjaon tarkastelua

YEL-vastuunjako varten saadut tiedot tarkistettiin Eläketurvakeskuksessa vastaavalla tavalla kuin TEL-vastuunjaon tiedot. Havaitut epäselvyydet ja puutteellisuudet on yleensä selvitetty puhelimitse tai sähköpostitse. Ennakkoselvittelyyn eläkelaitokset osallistuivat vuonna 2002 vastuunjakoperusteiden mukaisesti.

Eläkelaitoksen hyvityksen ja maksun erotus oli positiivinen 47 eläkelaitoksen osalta, kun ei oteta huomioon vastuunjaon ennakkoa ts. nämä saivat vastuunjaosta. Eläkelaitoksista 4 suoritti maksun ja hyvityksen erotuksen Eläketurvakeskukselle.

4. MUUTA KUSTANNUSJAKOA, SELVITYSTÄ JA TARKASTUSTA

4.1 Työttömyysvakuutusrahaston vakuutusmaksu

Työttömyys- ja eräiltä koulutusajoilta vuodelta 2002 karttuvan eläketurvan kulujen peittämiseksi Työttömyysvakuutusrahasto suoritti vakuutusmaksun Eläketurvakeskukselle.

Sosiaali- ja terveysministeriön päätöksen mukainen lopullinen maksu määrätään 1. kesäkuuta tapahtumavuotta seuraavan vuoden tasoon. Maksu sisältää tällöin laskuperustekorona ajalta 1.7. tapahtumavuosi - 1.6. tapahtumavuotta seuraava vuosi, eli 11 kuukauden koron. Vuoden 2002 maksu korkoineen 1.6.2003 oli 339 M€. Työttömyysvakuutusrahasto maksoi vakuutusmaksusta ennakoon vuonna 2002 kuukausittain 28,1 M€. Koska lopullinen vakuutusmaksu oli pienempi kuin ennakkona oli maksettu, Työttömyysvakuutusrahastolle palautettiin vakuutusmaksusta tarkistuseränä 2.12.2003 13,4 M€.

Eläketurvakeskus tilittää Työttömyysvakuutusrahaston suorittaman vakuutusmaksun edelleen eläkelaitoksille kahden päivän kuluttua siitä, kun Työttömyysvakuutusrahasto on maksanut erän Eläketurvakeskukselle. Eläkelakien kesken maksu jaetaan niiden piiriin kohdistuvien ansioon suhteutettujen työttömyys- ja eräiden koulutuspäivien suhteessa.

Vuoden 2002 maksusta hyvitetiin ensin suorina osuuksina Kuntien eläkevakuutukselle 19,0 % ja Kirkon keskusrahastolle 0,7 %. Jäljelle jäävästä osuudesta vähennettiin Eläketurvakeskuksen kustannusosuus 0,37 %, jonka jälkeen loput jaettiin yksityisen sektorin palkansaajia koskevien eläkelakien (TEL, LEL, TaEL ja MEL) kesken.

Tämä jäljelle jäävä osa jaetaan siten, että LEL Työeläkekassalle (Eteralle) ja Merimieseläkekassalle maksetaan suoraan osuudet, joilla LEL- ja MEL-aloihin kohdistuvat ansioon suhteutetut työttömyys- ja erät koulutuspäivät suhteellisesti tarkasteltuina ylittävät TEL-TaEL-alojen vastaavat päivät. Muun osan maksusta Eläketurvakeskus hyvittää yksityisen sektorin eläkelaitoksille (Maatalousyrittäjien eläkelaitosta lukuun ottamatta) eläkkeiden vastuunjaon yhteydessä. Maksu käytetään TEL-LEL-TaEL-MEL -vanhuuseläkkeiden yhteisesti kustannettavien osien kustantamiseen.

Vuonna 2002 LEL Työeläkekassan (Eteran) saama suora osuus oli 7,5 % ja Merimieseläkekassan 0,0 %. Eläketurvakeskus jakoi jäljelle jäävän osan lopullisen vastuunjaon ennakkomaksuna TEL-LEL-TaEL-MEL-eläkelaitoksille laitosten tasausmaksutulon ja tasausrahaston suhteessa. Vuonna 2002 jaettiin kuukausittain tammikuusta joulukuuhun 2002 20,0 miljoonaa euroa. Ennakkomaksu jaettiin tuoreimman tiedossa olevan tasausmaksutulon ja tasausrahaston perusteella. Vastuunjaossa lopullinen maksu otettiin huomioon q^a -kerrointa (katso kohta 3.1.2) määrättäessä, jolloin se jakautui eläkelaitosten kesken kunkin laitoksen vuoden 2002 tasausmaksutulon ja 31.12.2001 tasossa olevan tasausrahaston perusteella. Eläkelaitosten saaman ennakkomaksun ja lopullisen maksun ero näkyy liitteen 1 taulukossa 7. q^a -kertoimessa huomioitu TEL-LEL-TaEL-MEL-erä oli 240 M€ (1.7.2002 tasossa).

4.2 Eläke-Kansan konkurssista aiheutunut vastuunjaokoselvittely

Eläkevakuutusyhtiö Kansa asetettiin konkurssiin 30.12.1994, jolloin sen vastuulla olevat vakuutukset ja omaisuus siirrettiin Eläke-Kansan erityiseen selvityspesään. Selvityspesä luovutti Eläke-Kansan TEL-vakuutuskannan 1.1.1997 kannanluovutussopimuksella viidelle eläkevakuutusyhtiölle (Eläke-Sampo, Ilmarinen, Eläke-Varma, Tapiola ja Verdandi).

Vakuutuskantaa vastaanottaneille yhtiöille syntyi kannanluovutuksesta ns. kannansiirtosaamista, joka 1.1.1997 oli 873 miljoonaa euroa. Kannansiirtosaaminen jakautuu saamiseksi Eläke-Kansan selvityspesältä ja saamiseksi eläkelaitosten yhteisvastuusta. Saaminen selvityspesältä tarkoittaa sitä omaisuutta, joka on vielä selvityspesän hallussa. Selvityspesä realisoi pesään kertyneen omaisuuden ja siirtää omaisuudesta kertyneet varat vakuutuskannan vastaanottajille Eläke-Kansasta aiheutuneen eläkevastuun katteeksi.

Yhteisvastuusaaminen peritään osana TEL-LEL-TaEL-vakuutusmaksua sosiaali- ja terveysministeriön vahvistamien perusteiden mukaan. Lopullinen yhteisvastuusta eläkelaitoksille aiheutuva kulu riippuu selvityspesän omaisuuden arvosta.

Taulukko 3. Eläke-Kansan selvittelyyn liittyvä rahaliikenne vuonna 2002

<u>Tilanne 31.12.2001</u>	<u>Milj. €</u>
Saaminen selvityspesältä	99,8
Saaminen yhteisvastuusta	32,0
Kannansiirtosaaminen yhteensä	131,8
<u>Tilanne 31.12.2002</u>	<u>Milj. €</u>
Yhtiöiden selvityspesältä saamat omaisuuserät	25,8
Vakuutusmaksuilla kerätty	25,4
Lyhennetty yhteensä	51,2
Siirtyneen vastuuvelan lisäys	-0,2
Kannansiirtosaamisen korko	-6,0
Saaminen selvityspesältä	74,0
Saaminen yhteisvastuusta	12,6
Kannansiirtosaaminen yhteensä	86,6

Eläkelaitokset vastaavat työntekijäin eläkelain 12 §:n 4 momentin ja sosiaali- ja terveysministeriön 20.12.1996 antaman päätöksen mukaisesti yhteisesti Eläke-Kansan TEL:n mukaisista peruseläkkeistä, rekisteröidyistä lisäeläkkeistä, kuntoutusrahoista tai muista kuntoutuksesta aiheutuneista kustannuksista ja hautausavustuksista siltä osin, kun ne jäävät turvaamatta konkurssin johdosta.

Yhteisvastuun kustannuksiin osallistuvat TEL:n mukaista toimintaa harjoittavat vakuutusyhtiöt, eläkekassat ja -säätiöt, LEL Työeläkekassa (Etera) sekä Esiintyvien taiteilijoiden ja eräiden erityisryhmien eläkekassa (Etera). Kukin eläkelaitos vastaa kuluista määrällä, joka kunakin vuonna vastaa sosiaali- ja terveysministeriön vahvistamaa prosenttimäärää eläkelaitoksessa vakuutettuina olevien työntekijöiden edellä mainittujen lakien alaisista palkoista. Vuonna 2002 tämä prosenttimäärä oli 0,07 eli 25 miljoonaa euroa 1.7.2002 tasossa.

Eläketurvakeskus selvittää kalenterivuositain eläkelaitosten keskinäisen yhteisvastuun jakautumisen Eläke-Kansan konkurssia koskevan perusteen mukaisesti (ETK:n yleiskirje B 5/97). Lopullinen yhteisvastuusta aiheutuva kulu riippuu selvityspesän omaisuuden arvosta.

Kullekin TEL:n, LEL:n ja TaEL:n mukaista toimintaa harjoittavalle eläkelaitokselle määrätään vuosittain maksu selvittelyperusteiden mukaisesti ja viidelle Eläke-Kansan kannan vastaanottaneelle eläkevakuutusyhtiölle hyvitys. Selvitys tehdään

niin, että kuolettamisvuodelle eläkelaitoksille määrätään neljä kertaa vuodessa suoritettavat/saatavat ennakot, jotka otetaan huomioon kuolettamisvuotta seuraavan vuoden lokakuussa tehtävän lopullisen selvittelyn yhteydessä.

4.3 Luottovakuutusmaksun palautus

Eläketurvakeskus lopetti luottovakuutustoimintansa vuonna 1993 ja luovutti jäljellä olevan luottovakuutuskantansa Garantialle. Jos siirtyneen luottovakuutusliikkeen varat eivät riitä kattamaan luottovakuutuskannasta Garantialle aiheutuvia kuluja, vastaavat TEL-, LEL- ja TaEL- toimintaa harjoittavat eläkelaitokset yhteisesti puuttuvasta määrästä vuoden 2005 loppuun saakka. Vuosina 1993 -1996 TEL:n, LEL:n ja TaEL:n työeläkemaksuihin sisältyi luottovakuutusosa, jolla peitettiin luottovakuutusliikkeestä aiheutuneita tappioita.

Mikäli siirtyneen liikkeen tulot ylittävät ETK:n TEL:n 13 a §:ssä ja 13 b §:ssä tarkoitettujen kulujen peittämiseen tarvittavan määrän, Garantia palauttaa syntyneen ylitteen Eläketurvakeskukselle. Eläketurvakeskus puolestaan jakaa saamansa palautuksen TEL:n, LEL:n ja TaEL:n mukaista toimintaa harjoittaville eläkelaitoksille. Lopullinen palautuksen määrä vuodelle 2002 oli 19 miljoonaa euroa 1.7.2002 tasossa.

4.4 Siirtymämaksu

Lakia siirtymämaksusta sovelletaan, kun valtion virastoja, laitoksia ja liikelaitoksia muutetaan osakeyhtiöiksi. Laki siirtymämaksusta annettiin 18.12.1992.

Kun virka- tai työsuhteessa valtioon olevat henkilöt siirtyvät uuden valtionyhtiön palvelukseen, he siirtyvät samalla valtion eläkejärjestelmästä yksityisen eläkejärjestelmän piiriin. Yhtiöittämistä edeltävään työskentelyyn perustuva eläke määräytyy valtion eläkelain (VEL) mukaan ja uusi työskentely työntekijäin eläkelain (TEL) mukaan. Koska uudet yhtiöt osallistuvat työeläkejärjestelmän yhteisesti kustannettavaan eläkemenoihin suuremmalla osuudella kuin ne itse alkuvuosina aiheuttavat yhteisesti kustannettavia eläkemenoja, on poikettu normaaleista TEL:n mukaisen eläketurvan rahoitusperiaatteista.

Uuden valtionyhtiön vakuuttanut eläkelaitos maksaa kymmeneltä vuodelta valtiolle siirtymämaksua, jolla tuloutetaan osa VEL:stä TEL:iin siirtyneen henkilöstön valtiolle aiheuttamista kustannuksista takaisin valtiolle. Siirtymämaksun suuruus on 80

% vakuutusmaksun tasausosasta ja se koskee vain sellaisia henkilöstön siirtoja, joissa samanaikaisesti siirrettävien lukumäärä on vähintään 200.

Vuodelta 2002 5 säätiötä ja 4 eläkevakuutusyhtiötä maksoi valtiolle siirtymämaksua yhteensä 93 miljoonaa euroa. Valtion eläkerahastoon suoritettujen siirtymämaksun perusteena oleva palkkasumma vuodelta 2002 oli 775 miljoonaa euroa.

4.5 EY-siirtomäärät

Laki eläkeoikeuden siirtämisestä Suomen työeläkejärjestelmän ja Euroopan yhteisöjen eläkejärjestelmän välillä (EY-eläkesiirtolaki) tuli voimaan 1.3.1999 (165/99). Lain toimeenpanoa koskeva sopimus tuli voimaan 1.6.1999. Lakia on muutettu 4.4.2002 (228/02) voimaan tulleella lailla. Uudella lailla yksinkertaistettiin eläkeoikeuden palauttaminen rahastosiirroksi, eikä palauttaminen edellytä erillistä sopimusta. Lisäksi maksamattomat yrittäjän ja maatalousyrittäjän eläkevakuutusmaksut viivästyskorkoineen voidaan vähentää eläkeoikeuden pääoma-arvosta.

EY-eläkesiirtolakien (165/99) ja (228/02) mukaiset erityisperusteet on jaettu työeläkelaitoksille yleiskirjeillä B 3/99, B 8/2001 ja B 1/2003, EY-eläkesiirtolain edellyttämät lisäykset vastuunjakoperusteisiin yleiskirjeellä B 4/99 sekä lain toimeenpanemiseksi tarvittavat soveltamisohjeet yleiskirjeellä A 17/2002 ja ohjeet EY-eläkesiirtolain soveltamisesta rahoitukseen ja vastuunjakoon yleiskirjeellä B 9/2001.

Vuonna 2002 siirrettiin Suomesta Euroopan yhteisöihin 74 virkamiehen eläkeoikeus, joista 66 virkamiehellä oli yksityiseltä sektorilta kertynyttä eläkeoikeutta. Eläkeoikeuksia siirrettiin yhteensä 4,3 miljoonaa euroa, josta yksityisen sektorin osuus oli 2,3 miljoonaa euroa.

Vastuunjakoon EY-siirtomäärät ilmoitettiin miltei samaan tapaan kuin muutkin vuoden aikana maksetut kertasuoritukset. Erona on se, että EY-siirtomäärään lisätään tai siitä vähennetään vastuunjaossa laskuperustekorko siirtomäärän maksumuutoksen eräpäivästä hetkelle 1.7.v. Korko lisätään tai vähennetään, koska etenkin pienten eläkelaitosten näkökulmasta korkokulut maksetun EY-siirtomäärän yhteisesti ja muiden kustannettavista osista saattaisi muutoin nousta kohtuuttoman suuriksi.

**Taulukko 4. TEL:n, LEL:n, TaEL:n ja MEL:n mukaan karttuneet eläkkeet:
Maksetut eläkkeet sekä rahoituksen ja vastuunjaon perusteina olevat suuret vuonna 2002
(miljoonaa euroa per 1.7.2002)**

	Vakuutus- yhtiöt	Eläke- kassat	Eläke- säätiöt	TEL yhteensä	LEL Työelä- kekassa (Etera)	Es. taiteil. eläkek. (Etera)	Merimies- eläkek.	Kaikki yhteensä 1)
Maksetut eläkkeet	4 989.30	212.53	452.75	5 654.57	693.11	10.76	88.27	6 573.65
Maksetut yhteisesti kustannettavat vanhuuseläkeosat	2 508.45	117.28	222.24	2 847.97	304.06	4.12	34.14	3 269.18
Maksetut yhteisesti kustannettavat muut eläkeosat	1 411.74	46.72	120.16	1 578.63	240.27	4.70	18.14	1 881.52
Kokonaismaksutulo (B^b) 2)	5 914.90	182.20	830.74	6 927.83	439.63	90.98	59.07	7 517.50
Tasausmaksutulo (B^a) 2)	4 212.15	125.89	573.21	4 911.25	319.02	64.87	43.86	5 339.01
Valtion eläkerahastoon maksettu siirtymämaksu	6.60	-	86.77	93.37	-	-	-	93.37
TEL-lisäturvasta maksu tasaukseen (B^{bl})	21.04	-0.35	0	20.69	-	-	-	20.69
Työttömyysvakuutusrahaston vakuutusmaksu 3)	189.71	5.28	25.92	220.90	33.53	3.21	2.05	259.70
Tasausvastuu 4) 31.12.2002	1 908.97	48.11	256.58	2 213.66	148.58	34.73	22.71	2 419.68
31.12.2001	1 476.99	32.53	204.06	1 713.58	102.67	31.30	17.70	1 865.25
Vanhuus-, työkyvyttömyys- ja työttömyyseläkevastuut per 31.12.2002	31 735.01	1 388.33	3 702.53	36 825.87	3 044.21	128.64	393.22	40 391.94
Vastuuvelka/Vastuut yhteensä per 31.12.2002	40 772.46	1 690.13	4 367.80	46 830.39	3 830.77	200.49	439.04	51 300.69

Yhteisesti kustannettavien eläkemenojen maksun perusteena olevat kertoimet: q^a = 0,4178 , q^b = 0,2475

Laskuperustekorko 1.1. - 31.12.2002 oli 5,25 % ja 1.1. - 30.6.2003 4,25 % ja 1.7. - 31.12.2003 4,00 %.

1) sisältää Maatalousryttäjien eläkelaitoksen maksamat TEL-LEL-TaEL-MEL:n mukaan karttuneet eläkeosat

2) eivät sisällä Valtion eläkerahastoon maksettua siirtymämaksua

3) sisältää myös LEL Työeläkekassalle (Eteralle) ja Merimieseläkekassalle maksettavat suorat osuudet

4) arvio

Taulukko 5. TEL-LEL-TaEL-MEL:n mukaan karttuneiden eläkkeiden yhteisesti kustannettavat osat ja niiden rahoitus vuonna 2002 (miljoonaa euroa per 1.7.2002)

	Vakuutus- yhtiöt	Eläke- kassat	Eläke- säätiöt	TEL yhteensä	LEL Työelä- kekassa (Etera)	Es. taiteil. eläkek. (Etera)	Merimies- eläkek. yrittäjien	Maatalous- yrittäjien eläkelaitos	Kaikki yhteensä
Hyvitettävät eläkkeet									
a) vanhuuseläkkeet (E ^a) *	2 508.45	117.28	225.81	2 851.54	304.06	4.12	32.36	78.89	3 270.97
b) työkyv.-, työttöm.-, perhe- ja lisäeläkkeet (E ^b) *	1 411.74	46.72	120.16	1 578.63	240.27	4.70	17.43	39.79	1 880.82
c) tasauksesta tuleva osa (V ^T)	0.00	0.00	3.48	3.48	0.00	0.00	0.00	0.00	3.48
Hyvitys yhteensä per 1.7.2002	3 920.19	164.00	349.46	4 433.65	544.33	8.82	49.79	118.68	5 155.27
Eläkelaitoksen maksu									
a) vanhuuseläkkeistä	2 392.91	66.54	326.95	2 786.41	177.29	40.52	25.91	-	3 030.13
b) työkyv.-, työttöm.-, perhe- ja lisäeläkkeistä	1 484.98	44.74	205.61	1 735.33	108.81	22.52	14.62	-	1 881.27
Työttömyysvakuutusrahaston vakuutusmaksu	189.71	5.28	25.92	220.90	14.06	3.21	2.05	-	240.22
Maksut yhteensä per 1.7.2002	4 067.60	116.56	558.48	4 742.64	300.16	66.25	42.59	-	5 151.63

*) sisältää edeltäviin vuosiin kohdistuvia korjauksia.

Taulukko 6. Viimeisen eläkelaitoksen periaatteesta johtuvat selvitykset TEL, LEL, TaEL ja MEL:n mukaan karttuneiden eläkkeenosien kustannusten jaosta (miljoonaa euroa per 1.7.2002)

	Vakuutus- yhtiöt	Eläke- kassat	Eläke- säätiöt	TEL yhteensä	LEL Työelä- kekassa (Etera)	Es. taiteil. eläkek. (Etera)	Merimies- eläkek. yrittäjien	Maatalous- yrittäjien eläkelaitos	Kaikki yhteensä
Eläkkeenosat, jotka ovat muun kuin maksaneen laitoksen vastuulla									
- MEL-yllitteet (E ^m)	2.06	0.01	0.18	2.24	1.15	0.03	0.00	0.04	3.47
- muut eläkkeet (E ^d)	42.07	3.43	3.87	49.37	5.50	0.18	0.04	8.22	63.30
Yhteensä	44.13	3.44	4.05	51.61	6.66	0.20	0.04	8.26	66.77
Maksu eläkelaitoksen omalla vastuulla olevista eläkkeenosista, joita toinen laitos on maksanut (B^d, B^m)	12.27	0.27	0.30	12.85	5.94	0.16	3.47	44.36	66.77

Taulukko 7. Vuoden 2002 TEL-LEL-TaEL-MEL-MYEL -vastuunjaon lopullinen selvittely
(milloina euroa per 30.11.2003)

	Vakuutus- yhtiöt	Eläke- kassat	Eläke- säätiöt	TEL yhteensä	LEL Työelä- kekassa (Etera)	Es. taiteil. eläkek. (Etera)	Merimies- eläkek. yhteensä	Maatalous- yrittäjien eläkelaitos yhteensä	Kaikki yhteensä
Vastuunjaon selvittely									
Hyvitys	4 221.00	178.28	372.68	4 771.96	607.40	9.61	53.05	135.16	5 577.18
Maksu	4 142.04	118.78	567.36	4 828.18	310.95	67.28	46.85	47.23	5 300.50
Eläkelaitoksen									
a) saatava vastuunjaosta (+)	262.65	63.65	97.34	423.64	296.45	-	6.21	87.93	814.23
b) suoritus vastuunjakoon (-)	183.70	4.15	292.02	479.86	-	57.68	-	-	537.54
Työttömyysvakuutusrahaston									
suoritus vastuunjakoon (-)	201.99	5.62	27.60	235.20	35.70	3.42	2.19	-	276.52
Vastuunjaon ennakot									
a) saatava (+)	136.30	56.85	83.72	276.87	223.46	-	9.21	90.30	599.84
b) suoritus (-)	217.98	2.80	326.39	547.17	-	52.67	-	-	599.84
c) osuus Työttömyysvakuutusrahaston vakuutusmaksusta	199.86	5.95	28.14	233.94	33.59	2.70	2.36	-	272.60
Lopullinen selvittely (sisältää ennakot)									
a) saatava ETK:ita (+)	32.65	4.04	29.86	66.54	39.40				105.94
b) suoritus ETK:ille (-)	71.87	4.54	10.00	86.41		7.71	5.37	2.37	101.86
Yhteensä	-39.22	-0.50	19.86	-19.86	39.40	-7.71	-5.37	-2.37	4.08

Eläketurvakeskukselle jäänyt ylitte
per 30.11.2003

E ^a -osista	-250 760 €
E ^b -osista	129 244 €
Yhteensä	-121 516 €

Taulukko 8. YEL-eläkkeiden vastuunjaon lopullinen selvittely vuodelta 2002
(miljoona euroa per 1.7.2003)

	Vakuutus- yhtiöt	Eläke- kassat	Eläke- säätiöt	TEL yht.	LEL Työelä- kekassa (Etera)	Es. taiteil. eläkek. (Etera)	Merimies- eläkek.	Maatalous- yrittäjien eläkelaitos	Kaikki yhteensä
Valtion osuus	21.83	7.74	1.17	30.74	7.28	0.47	0.13	6.94	45.56
Hyvitettävät YEL-eläkkeet (E ^v) *)	508.11	20.72	1.17	530.01	7.28	0.47	0.13	6.94	544.83
Avoimet maksut	95.50	0.66	-	96.16	-	-	-	-	96.16
Vastuunjaon perusteena oleva rahasto (B ^v)	581.79	13.64	-	595.42	-	-	-	-	595.42
-Vakuutusmaksuvastuu 31.12.2001	98.31	0.86	-	99.17	-	-	-	-	99.17
-Vakuutusmaksutulo (P)	513.30	13.48	-	526.78	-	-	-	-	526.78
-Teoreettinen hoitokulu (H)	29.82	0.70	-	30.52	-	-	-	-	30.52
Vastuunjaon selvittely	72.70	8.82	1.17	82.69	7.28	0.47	0.13	6.94	97.51
Saatava vastuunjaosta (+)	50.87	1.08	-	51.95	-	-	-	-	51.95
Suoritus vastuunjakoon (-)									
Vastuunjaon ennakot (sis. koron)									
Saatava vastuunjaosta (+)	80.87	9.22	0.89	90.98	6.82	0.32	0.12	6.84	105.07
Suoritus vastuunjakoon (-)	48.66	0.66	-	49.32	-	-	-	-	49.32
Lopullinen selvittely (sis. ennakot)									
Saatava vastuunjaosta (+)	1.76	0.02	0.29	2.08	0.46	0.15	0.01	0.10	2.80
Suoritus vastuunjakoon (-)	12.14	0.84	0.01	12.99	-	-	-	-	12.99
Yhteensä	-10.38	-0.81	0.28	-10.91	0.46	0.15	0.01	0.10	-10.19

*) sisältää edelliseen vuoteen kohdistuvia korjauksia

VASTUUNJAKOJÄRJESTELMÄN MÄÄRÄLLINEN KEHITYS

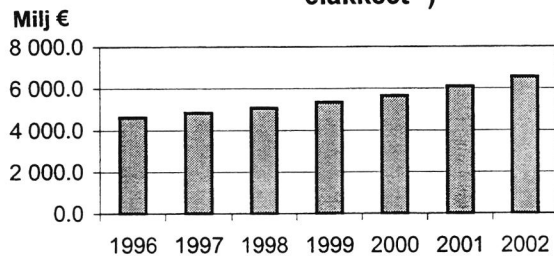
Taulukko 9. TEL-, LEL-, TAEL- ja MEL-vastuunjako

	1996	1997	1998	1999	2000	2001	2002
Vastuunjakoon osallistuvia laitoksia (kpl)	62	61	58	55	55	55	54
Maksetut eläkkeet (milj.€) *)	4 623.7	4 829.2	5 067.2	5 347.9	5 643.7	6 101.4	6 552.2
Yhteisesti kustannettavat vanhuuseläkkeet (milj. €)	2 047.7	2 230.5	2 381.9	2 549.2	2 735.2	3 015.8	3 269.2
Muut yhteisesti kustannettavat eläkkeet (milj. €)	1 267.5	1 371.9	1 442.5	1 525.8	1 600.5	1 739.4	1 881.5
Vastuunjaon pohjana olevat vakuutus- ja vuosimaksut (milj.€) **)	4 889.4	5 257.7	5 939.6	6 263.0	6 771.1	7 265.0	7 517.5

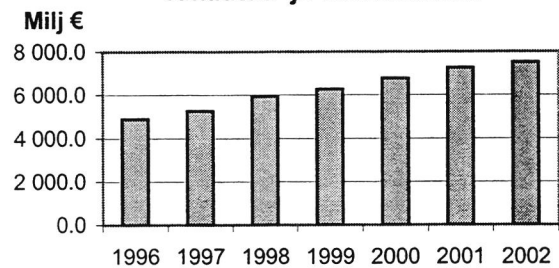
*) Ei sisällä MEL-ylitteitä

**) ei sisällä siirtymämaksua

TEL -LEL-TaEL-MEL maksetut eläkkeet *)

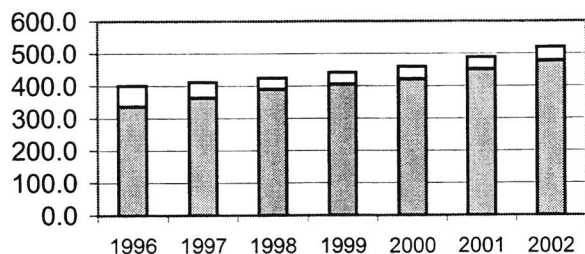
TEL-LEL-TaEL-MEL perusturvan vakuutus- ja vuosimaksut

Taulukko 10. YEL- vastuunjako

	1996	1997	1998	1999	2000	2001	2002
Vastuunjakoon osallistuvia laitoksia (kpl)	57	55	54	52	52	52	51
Maksetut eläkkeet (milj. €)	401.0	411.6	424.3	441.5	459.2	489.4	520.1
Yhteisesti kustannettavat vanhuuseläkkeet (milj. €)	230.4	239.8	250.1	260.5	273.3	293.6	311.9
Muut yhteisesti kustannettavat eläkkeet (milj. €)	170.5	171.7	174.2	181.0	185.9	195.8	208.2
Vastuunjaon perusteena oleva rahasto (By) per 1.7.v (milj. €)	476.5	486.7	498.5	503.6	513.5	541.4	568.4
Valtion osuus per 1.7.v (milj. €)	64.4	48.3	34.3	36.7	38.5	37.7	43.5

Milj. € YEL maksetut eläkkeet

□ Valtion osuus
 ■ Vakuutusmaksuilla rahoitettu

VASTUUNJAON PERUSTEENA OLEVA MAKSU (YEL)

ELÄKE-KANSA

Vuosi	Maksu (%-palkoista)	Vuosi	Maksu (%-palkoista)	Vuosi	Maksu (%-palkoista)
2004	21,4	1995	20,2	2004	0,00
2003	21,4	1994	19,4	2003	0,03
2002	21,1	1993	18,2	2002	0,07
2001	21,0	1992	16,9	2001	0,2
2000	21,0	1991	16,9	2000	0,2
1999	21,1	1990	16,9	1999	0,2
1998	21,1	1989	14,9	1998	0,1
1997	20,7	1988	13,8	1997	0,1
1996	20,4			1996	

Jos TEL:n tai MEL:n mukaan karttuva eläke sisältää vähimmäisturvan parannuksia, kuten alennettua eläkeikää, vastuunjaon perusteena oleva maksu on vastaavasti korkeampi.

Q-KERROIN

Vuosi	q^a	q^b		KUVAUS
2002	0,4178	0,2475	q^a	Eläkelaitosten vastuulla oleva yhteisesti kustannettava vanhuuseläkemeno suhteessa näiden eläkelaitosten tasausmaksutulojen ja tasausvastuiden yhteismäärään.
2001	0,3586	0,2343		
2000	0,3754	0,2317		
1999	0,4141	0,2401		
1998	0,4241	0,2396		
1997	0,4187	0,2574	q^b	Eläkelaitosten vastuulla oleva muiden kuin vanhuuseläkkeiden yhteisesti kustannettava eläkemeno suhteessa näiden eläkelaitosten vastuunjaon perusteena olevaan maksutuloon.
1996	0,4423	0,2542		
1995	0,4279	0,2647		
1994	0,3886	0,2872		
1993	0,4987	0,3063		
1992	0,4992	0,3547		
1991	0,3922	0,2656		
1990	0,4101	0,2285		
1989	0,4593	0,2703		
1988	0,4344	0,2955		

VASTUUNJAON ENNAKKOKERTOIMET

Vuosi	h	m	s		
2004	1,00000	1,00000	1,000164	h)	Vastuunjaon ennakkoiden määrittämisessä tarvittavat kertoimet.
2003	1,01308	0,98932	0,99997	m)	
2002	1,00312	0,98351	0,99995	s)	
2001	1,00459	0,99812	1		
2000	1,00712	1,00401	0,99984		
1999	1,03453	1,02291	1,00014		
1998	1,02420	1,00634	1,00003		
1997	1,00367	1,01845	0,99998		
1996	1,00732	1,02651	0,99967		
1995	0,99949	1,03281	0,99959		
1994	1,00510	1,00824	1,00022		
1993	1,00292	1,02319	0,99996		
1992	0,99161	1,00815	0,99972		
1991	1,00391	1,00699	1,00010		
1990	1,00575	1,01393	0,99996		
1989	1,00600	0,99484	0,99989		
1988	1,00863	0,98664	0,99995		

ETK-KUSTANNUSKERROIN / LUOTTOVAKUUTUSKERTOIMET

<i>Vuosi</i>	<i>e</i>	<i>e'</i>	<i>e''</i>		
2004	0,0054	0	0,0007	e	ETK:n kustannuskerroin vastuunjaon perusteena olevasta maksutulosta.
2003	0,0042	0	0,0006		
2002	0,0037	0	0,0025		
2001	0,0037	0	0,0025		
2000	0,0041	0	0,0035	e'	Luottovakuutustoiminnan korvauskerroin.
1999	0,0042	0	0,0052		
1998	0,0042	0	0,0029		
1997	0,0043	0		e''	Luottovakuutustoiminnan korvauksista kertyneen ylitteen palautuskerroin.
1996	0,0043	0,0147			
1995	0,0041	0,0198			
1994	0,0041	0,0198			
1993	0,0040	0,0165			
1992	0,0045				
1991	0,0039				
1990	0,0040				
1989	0,0044				
1988	0,0053				

TVR-MAKSU (%)

<i>Vuosi</i>	<i>m(LEL)</i>	<i>m(MEL)</i>	<i>m(KuEL)</i>	<i>m(KiEL)</i>		
2002	7,5	0	19,0	0,7	m(KuEL)	Työttömyysvakuutusrahaston vakuutusmaksun jaossa tarvittavat kertoimet.
2002*	7,0*	0*	21,1*	0,8*	m(KiEL)	
2001	6,3	0	23,1	0,7	m(LEL)	*arvio, käytetty vuoden 2003 ennakoiden määräämiseen.
2000	6,2	0	24,1	0,8	m(MEL)	
1999	8,3	0,1	26,2	0,3		
1998	8,9	0	24,4	0,4		
1997	10,8	0	24,4	0,3		
1996	11,8	0	24,4	0,3		
1995	10,8	0	22,5			
1994	15,3	0	18,7			
1993	17,6	0	15,7			
1992	19,3	0,3	14,2			
1991	20,3	1,2	20,2			
1990	15,1	1,8	21,0			
1989	16,4	2,2	17,8			
1988	17,6	2,3	14,8			

VANHUUSLÄKKEIDEN RAHASTOITUJEN OSIEN KOROTUSKERROIN

<i>Vuosi</i>	$(1 + i_v)$	
2003	1,0182	Korotus 31.12.2000-31.12.2003 tehtiin 31.12.v elossa olevien henkilöiden (sekä työsuhteessa että eläkkeellä olevien) vanhuuseläkkeiden rahastoituihin osiin.
2002	1,0264	
2001	1,0327	
2000	1,0296	
1993	1,007	Korotus 31.12.1993 tehtiin niiden henkilöiden vanhuuseläkkeiden rahastoituihin osiin, jotka olivat täyttäneet 23 vuotta, mutta eivät olleet täyttäneet vanhuuseläkeikää eivätkä olleet varhennetulla vanhuuseläkkeellä.
1990	1,012	Korotus 31.12.1990 tehtiin niiden henkilöiden vanhuuseläkkeiden rahastoituihin osiin, jotka olivat täyttäneet 45 vuotta, mutta eivät olleet täyttäneet vanhuuseläkeikää eivätkä olleet varhennetulla vanhuuseläkkeellä.

ELÄKETURVAKESKUS
Suunnittelu- ja laskentaosasto
Vakuutusmatemaattinen yksikkö
17.11.2003

LYHYEN AIKAVÄLIN MAKSUTASOENNUSTE Vaihtoehto: Tasaisesti nouseva

* * * * * Taloudelliset oletukset * * * * *

Vuosi	INDEKSIT				tt- aste	Palkkasumman kasvu				Korko		
	TEL a.65	pk	infl. y.65	ans.t. %		TEL	LEL	TaEL	MEL	<1.7	≥1.7	
2001	1981		1912	2.6	4.5	9.1	7.5	5.4	6.1	-0.2	5.75	5.75
2002	2054		1968	1.6	3.5	9.1	2.8	2.5	11.2	-0.6	5.25	5.25
2003	2103		2002	0.9	3.9	9.2	2.8	3.0	8.0	2.8	4.25	4.00
2004	2151	1.000	2028	0.8	3.4	9.2	4.0	4.0	5.0	-8.0	4.50	4.50
2005	2198	1.028	2059	2.0	3.5	8.8	4.5	4.0	5.0	2.0	4.50	4.50

* * * * * TEL-maksun pysyvät osat % * * * * *

Vuosi	VE	TK	TT	Muut	Hyvi- tys	Tasaus	Yhteensä
2001	2.8	1.8	1.2	1.0	0.8	15.0	21.0
2002	2.9	1.6	1.1	1.0	0.6	15.1	21.1
2003	2.9	1.4	0.9	1.1	0.2	15.3	21.4
2004	2.9	1.3	0.8	1.1	0.2	15.5	21.4
2005	3.0	1.3	0.6	1.1	0.2	15.8	21.6

* * * * * Keskimääräinen TEL-maksu sekä palkansaajan ja työnantajan maksu * * * * *

Vuosi	yv-%	LU- maksu	Vast. vaj. kuol.	E-Kansa maksu	Keskim. TEL-maksu	Palkansaajan maksu-% Kaikki/ a53v	y53v	Työnantajan maksu-%
2001	21.0	-0.1	0.0	0.2	21.1	4.50		16.60
2002	21.1	-0.1	0.0	0.1	21.1	4.40		16.70
2003	21.4	0.0	0.0	0.0	21.4	4.60		16.80
2004	21.4	0.0	0.0	0.0	21.4	4.60		16.80
2005	21.6	0.0	0.0	0.0	21.6	4.60	5.80	16.80

* * * * * Palkkasumman kehitys * * * * *

Vuosi	Palkkasumma Sv		kSv (sis. tak. korj. ja TEL:n alen.eläkeiän vaik.)				
	Me	Muutos %	TEL Me	LEL Me	TaEL Me	MEL Me	Yhteensä Me
2001	34898.9	7.3	32376.2	2032.9	383.8	272.4	35065.2
2002	35877.1	2.8	33275.8	2083.6	431.2	280.0	36070.5
2003	36907.3	2.9	34207.6	2146.1	465.7	287.8	37107.1
2004	38358.0	3.9	35575.9	2231.9	489.0	264.8	38561.5
2005	40069.8	4.5	37176.8	2321.2	513.4	270.1	40281.4

* * * * * Eläkemeno ja tasauseläkekemeno * * * * *

Ei sisällä MEL-ylitettä, sisältää TEL-lisäturvan

Vuosi	E	Muutos	EA	EB	E A + E B	
	Me	%	Me	Me	Me	% E kSv
2001	6101.4	8.1	3015.8	1739.3	4755.1	77.9 13.6
2002	6552.2	7.4	3269.2	1881.5	5150.7	78.6 14.3
2003	6998.4	6.8	3576.8	1931.3	5508.1	78.7 14.8
2004	7483.9	6.9	3845.7	1984.3	5830.0	77.9 15.1
2005	7847.9	4.9	4112.7	1887.6	6000.2	76.5 14.9

ELÄKETURVAKESKUS
Suunnittelu- ja laskentaosasto
Vakuutusmatemaattinen yksikkö
17.11.2003

LYHYEN AIKAVÄLIN MAKSUTASOENNUSTE Vaihtoehto: Tasaisesti nouseva

* * * * * Tasauksen perusteena oleva maksutulo * * * * *

Vuosi	yv- maksu %	Perusturvan maksutulo, Me, josta siirtymämaksu					Yht.	valtiolle
		TEL	LEL	TaEL	MEL			
2002	21.1	7021.2	439.6	91.0	59.1	7610.9	93.4	
2003	21.4	7320.4	459.3	99.7	61.6	7940.9	93.4	
2004	21.4	7613.2	477.6	104.6	56.7	8252.2	50.2	
2005	21.6	8030.2	501.4	110.9	58.3	8700.8	1.6	

Vuosi	Tasausmaksutulo, perusturva Me					Muut tulot, Me	
	TEL	LEL	TaEL	MEL	Yhteensä	TVR	BBL
2002	5004.6	319.0	64.9	43.9	5432.4	240.3	20.7
2003	5212.9	332.8	71.0	45.6	5662.2	254.7	18.7
2004	5492.3	350.4	75.4	42.4	5960.6	263.4	22.4
2005	5850.5	371.3	80.7	44.0	6346.4	263.2	22.2

Vuosi	Maksun tasausosat %				Qa	Qb
	TEL	LEL	TaEL	MEL		
2002	15.10	15.70	15.61	17.94	0.4178	0.2475
2003	15.30	15.90	15.81	18.14	0.4137	0.2437
2004	15.50	16.10	16.01	18.34	0.4148	0.2392
2005	15.80	16.40	16.31	18.64	0.4196	0.2144

* * * * * Vakuutustekniset vastuut ja vastuovelka * * * * *

Vuosi	Perusturvan VIU-vastuu, Me					Täyd.kerr. Me
	TEL	LEL	TaEL	MEL	Yht.	
2002	36825.9	3044.2	128.6	393.2	40392.0	856.0
2003	39045.7	3161.2	148.9	409.2	42765.0	457.2
2004	41548.9	3290.6	175.2	424.9	45439.7	644.1
2005	43680.9	3390.1	198.9	436.5	47706.3	683.2

Vuosi	Perusturvan vanhuuseläkevastuu Me					Korotusprosentit	
	TEL	LEL	TaEL	MEL	Yht.	Iv1	Iv2
2002	30760.4	2263.9	102.0	300.4	33426.7	2.64	0.00
2003	32922.9	2386.1	119.1	319.1	35747.2	1.29	0.53
2004	35498.4	2532.2	140.6	339.9	38511.0	1.72	1.03
2005	37857.5	2660.5	160.3	358.2	41036.6	1.69	0.00

Vuosi	Tasausvastuu VT(v), Me					Vastuovelka		(LEL, TaEL, MEL Tilinpäätös- vastuovelka)
	TEL	LEL	TaEL	MEL	Yht.	Me	/E	
2002	2204.8	148.1	34.6	22.6	2410.1	51497.1	7.9	
2003	2436.7	168.2	36.4	24.7	2666.0	54629.7	7.8	
2004	2529.2	177.8	36.9	24.3	2768.2	57969.7	7.7	
2005	3239.4	223.0	46.0	28.4	3536.8	61591.9	7.8	

Vuosi	VT(v)		"EMU-puskuri"		Lisärahoastointi	
	%(EA+EB)(v+1)	Me	Me	% Sv	Me	% Sv
2001	36.06	313	0.90		0.0	0.00
2002	43.76	758	2.11		0.0	0.00
2003	45.73	917	2.48		185.5	0.50
2004	46.14	968	2.52		385.6	1.00
2005	54.53	1591	3.97		0.0	0.00

Suunnittelu- ja laskentaosasto

KUSTANNUSTENJAON PERUSTEET JA PERUSTELUT

1. **Vastuunjakoperusteet soveltamisohjeineen**
(TEA 16 §, TEL 12 §, TEL 12 c §, YEA 17 a §, MEL 3 a §)

Vastuunjakoperusteet 2002

Vastuunjakoperusteiden soveltamisohjeet B 3/98

Sosiaali- ja terveysministeriön päätös 28.1.1997
2. **Vastuulaitos eräissä erityistilanteissa**

ETK:n ohje TEL 12 §:n soveltamisesta, kun TEL- työsuhde on kuulunut kahden tai useamman eläkelaitoksen toimintapiiriin A 7/99
3. **Vakuutusteknisten suureiden laskeminen TEL-eläkelaitoksen lopettaessa toimintansa kesken kalenterivuoden** B 2/2002
4. **Vanhuuseläkkeen rahastoitujen osien muuntaminen**

Vanhuuseläkkeen rahastoidun osan muuntokertoimet B 1/2002

Rahastoidun osan muuntaminen vastaamaan eläkkeellesiirtymisikää B 3/2000

Vanhuuseläkkeen rahastoitujen osien korottaminen Tiedote 19/2000

Vastuunjakoperusteiden soveltamisohjeet (vanha)
(ennen 1.1.1997) B 2/95
5. **ETK:n kustannukset**

TEA 17 §:ssä tarkoitetun Eläketurvakeskukselle suoritettavan lopullisen maksun ja ennakkomaksun perusteet B 6/2001
6. **Luottovakuutus**
(TEL 13 a §, TEL 13 b §)

Perusteet luottovakuutusmaksuista kertyneen ylitteen palauttamiseksi B 10/2001

Luottovakuutustoiminnasta aiheutuvien kulujen korvaamiseksi suoritettavan maksun perusteet ja perusteissa esiintyvä kerroin B 10/93
7. **TVR- maksu**

TEL 12 c §:n mukainen Työttömyysvakuutusrahaston vakuutusmaksu
8. **Eläke-Kansa**
(TEL 12 § 4 mom.)

Perusteet Eläke-Kansan konkurssista aiheutuneen yhteisvastuusaamisen kuolettamiseksi B 11/2001

Sosiaali- ja terveysministeriön päätös 28.11.2002 kuolettamiskertoimesta

Sosiaali- ja terveysministeriön päätös 20.12.1996

9. Siirtymämaksu

Siirtymämaksun henkilöpiirin määräytyminen ja siirtymämaksusta
Eläketurvakeskukselle ilmoitettavat tiedot B 4/95

Siirtymämaksun henkilöpiirin määräytyminen B 2/94

Valtion eläkerahastoon suoritettavan siirtymämaksun ja sen
ennakon perusteet B 1/93

Laki siirtymämaksusta muutettaessa valtion virastoja, laitoksia tai
liikelaitoksia osakeyhtiöiksi

Osa-aikaeläkeläiset ja siirtymämaksu -muistio

10. YEL:n valtion osuuden selvittely

11. EY-siirtomäärät

EY-virkamiesten eläkeoikeuksien siirron uudet ohjeet A 17/2002

Erytisperusteet EY-eläkesiirtolaista epävirallinen kokooma

EY-eläkesiirtolain soveltamisohjeet rahoitukseen ja vastuunjakoon B 9/2001

12. Vastuunjakoon liittyviä kertoimia ja lukuja perusteluineen

A. Vastuunjakokertoimet q^a ja q^b B 4/2002

B. Vastuunjakoennakoissa käytettävät h-, m- ja s -kertoimet

C. ETK:n kustannuksessa käytettävät e-, g- ja k -kertoimet
sekä luottovakuutusmaksussa käytettävät e'- ja e'' -kertoimet B 6/2002

D. TVR- maksun m-kertoimet B 5/2002

E. Vakuutusmaksuprosentit ja laskuperustekorot A 48/2002

F. Maksutasoennuste

G. TEL-indeksi Korjauksia yleiskirjeeseen A 35/2002,
A 35/2002

H. Tilastotietoja työeläkelaitosten toiminnasta vuonna 2001

I. Aikasarjaa kohtien 1-6 kertoimista

13. Vastuunjakoryhmän vuoden 2002 tulkintoja ja päätöksiä

Eläketurvakeskuksen ajankohtaiskatsaukset vuonna 2004

1/2004 Eläke- ja muun sosiaaliturvan kehittäminen

Eläketurvakeskus
PENSIONSSKYDDSCENTRALEN

00065 Eläketurvakeskus
Puh. 010 7511 • Faksi (09) 148 1172

00065 Pensionsskyddscentralen
Tfn 010 7511 • Fax (09) 148 1172

FIN-00065 Eläketurvakeskus Finland
Tel. +358 10-7511 • Fax +358 9 148 1172

■ www.etk.fi